

Příkazový řádek

Poslední aktualizace 11 září, 2024

Příkazový řádek představuje uživatelské rozhraní, ve kterém uživatel s programy nebo operačním systémem komunikuje zapisováním příkazů. V systémech Windows není jeho používání příliš propracované, nicméně pro některé operace plně dostačuje. V systémech typu UNIX (Linux, macOS, ...) prostřednictvím příkazového řádku (nebo také terminál či konzole) lze i velmi pohodlně pracovat, či efektivně obsluhovat celý systém.

Kde příkazový řádek najdu?

macOS

Vpravo nahoře klikněte na ikonku lupy (vyhledávání / Spotlight), zadejte terminal a potvrďte

Linux

Přesné umístění v menu záleží na konkrétní distribuci, nicméně každý *linuxák* jistě dobře ví

Windows

Klikněte na Start / Spustit a zadejte cmd

Užitečné příkazy

Ping

Testuje v sekundových intervalech odezvu cílového serveru. Lze využít také k získání IP adresy z názvu. Testování ukončíte stiskem CTRL+ C

```
ping www.webglobe.cz
```

```
PING www.webglobe.cz (89.185.231.9): 56 data bytes
```

```
64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=0 ttl=60 time=1.534 ms
```

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=1 ttl=60 time=1.432 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=2 ttl=60 time=1.349 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=3 ttl=60 time=3.067 ms

64 bytes from 89.185.231.9: icmp_seq=4 ttl=60 time=1.267 ms

– webglobe.cz ping statistics –

5 packets transmitted, 5 packets received, 0% packet loss

round-trip min/avg/max/stddev = 1.267/1.730/3.067/0.674 ms

Host

Tento příkaz neobsahují systémy Windows. Host komunikuje s DNS servery a zjišťuje záznamy zadané domény, případně reverzní záznam IP.

```
host example.com
```

example.com has address 89.185.231.21

example.com mail is handled by 0 email.webglobe.cz.

example.com mail is handled by 10 email2.webglobe.cz.

```
host smtp.example.com
```

smtp.example.com is an alias for smtp.webglobe.cz.

smtp.webglobe.cz has address 77.93.208.95

V příkazu lze konkretizovat typ požadovaného záznamu (NS, A, CNAME, MX, apod.). Například zjištění nameserverů domény example.com provedeme takto

```
host-t ns example.com
```

example.com name server ns1.webglobe.cz.

example.com name server ns2.webglobe.cz.

Telnet

Pomocí příkazu telnet navážete „ruční“ spojení s vzdáleným serverem. Vhodný může být například také při testování spojení se serverem.

Novější systémy Windows implicitně používání telnet klienta zakazují, povolit jej můžete v *Ovládací panely / Programy a funkce / Zapnout nebo vypnout funkce systému Windows / Klient služby telnet*.

Pro příklad uvedeme odpověď po korektním spojení se SMTP serverem na portu 25. Spojení ukončíte zadáním quit. Očekávaná odpověď cílového serveru je zvýrazněna zelenou barvou.

```
telnet smtp.example.com 25
```

```
Trying 77.93.208.95...
```

```
Connected to smtp.webglobe.cz.
```

```
Escape character is.
```

```
quit
```

Traceroute

Využívá se ke diagnostice trasy k cílovému serveru. Vypisuje uzly (resp. směrovače) na cestě od Vašeho počítače, skrze ISP, až k cílovému serveru. U systémů Windows místo traceroute zadávejte tracert.

```
tracert webglobe.cz
```

```
tracert to webglobe.cz (89.185.231.9), 64 hops max, 40 byte packets
```

```
1 10.0.0.1 (10.0.0.1) 1.111 ms 0.599 ms 0.688 ms
```

```
2 mpop-lisen-r1-s572-pri.mng.netbox.cz (83.240.45.2) 5.402 ms 1.705 ms 1.761 ms
```

```
3 brn-pop-r2-vl164.netbox.cz (83.240.3.81) 2.005 ms 2.102 ms 1.317 ms
```

4 cbix1.masterinter.net (195.60.89.1) 1.487 ms 1.360 ms 1.388 ms

Whois

Tento příkaz neobsahují systémy Windows. Whois komunikuje s tzv. whois servery a získává informace z jejich databáze. Existují i webové služby získávající obdobné informace z whois databází – například www.ripe.net, www.nic.cz (pro domény .cz), a podobně. Příkaz whois v nejjednodušším užití dokáže automaticky zjistit vhodný whois server a získat z něj informace např. o doméně 2. řádu nebo i konkrétní IP adrese.